Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. gegužės 21 d.*

„Galimybė susipažinti su dokumentais — Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 — Dokumentai, susiję su OLAF tyrimu dėl infrastruktūros Sirijoje atnaujinimo projekto įgyvendinimo — Atsisakymas suteikti galimybę susipažinti — Išimtis, susijusi su inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsauga“

Byloje T-447/11

Lian Catinis, gyvenantis Damaske (Sirija), atstovaujamas advokato S. Pappas,

ieškovas,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą J.-P. Keppenne ir F. Clotuche-Duvieusart,

atsakovę,

dėl 2011 m. birželio 10 d. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) sprendimo, pirma, netenkinti tariamo prašymo nutraukti OLAF tyrimą, susijusį su infrastruktūros Sirijoje atnaujinimo projekto įgyvendinimu, ir, antra, neleisti susipažinti su tam tikrais šio tyrimo medžiagoje esančiais dokumentais panaikinimo

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro pirmininko pareigas einanti M. Kancheva, teisėjai C. Wetter (pranešėjas) ir V. Kreuschitz,

posėdžio sekretorė S. Spyropoulos, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. sausio 16 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 Institucijų ir sektorių modernizavimo priemonė (ISMF) yra Europos Sąjungos programa, kurios tikslas – teikti techninę pagalbą Sirijos institucijoms, visų pirma siekiant centrinės administracijos ekonominio modernizavimo.

* Proceso kalba: anglų.

2 Pasirodžius tvirtinimams apie pažeidimus įgyvendinant ISMF programą Sirijoje, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) nuo 2007 m. spalio 16 d. pradėjo įvairius tarpusavyje susijusius tyrimus, siekdama nustatyti, ar minėti tvirtinimai yra teisingi. Šiuo tikslu OLAF tyrėjai, be kita ko, apklausė ieškovą Lian Catinis ir kitus ekspertus, atsakingus už programos įgyvendinimą Sirijoje.

3 2010 m. rugpjūčio 3 d. laiške, adresuotame OLAF skyriaus vadovui, ieškovas pateikė įvairių priekaištų dėl tyrimo vykdymo ir trukmės ir pareikalavo jį nutraukti.

4 2010 m. rugsėjo 23 d. OLAF direktorius informavo ieškovą, kad OLAF tyrimas dėl nurodytų pažeidimų įgyvendinant ISMF programą Sirijoje vis dar atliekamas. Paaiškinęs tyrimams taikomas su konfidencialumo politika susijusias teisės normas, direktorius paprašė ieškovo nurodyti statusą, kuriuo remdamasis šis teikia prašymą.

5 2010 m. spalio 18 d. ieškovas patikslino, kad jis veikė asmeniškai, ir paragino OLAF pateikti su juo susijusio tyrimo dokumentus ir vėl – nutraukti tyrimą.

6 2011 m. vasario 21 d. raštu OLAF direktorius atsakė ieškovui, kad šis turi pateikti daugiau informacijos apie dokumentus, su kuriais jis prašo leisti susipažinti pagal 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331). Tame pačiame rašte ieškovui buvo pranešta apie jo teisę per penkiolika darbo dienų patvirtinti savo pirminę paraišką dėl galimybės susipažinti.

7 2011 m. kovo 15 d. ieškovas pateikė kartotinę paraišką, kurioje, be kita ko, nurodė dokumentus, dėl kurių teikia prašymą leisti susipažinti, ir paminėjo priežastis, dėl kurių jam atrodo, kad Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalyje numatytos išimtys netaikomos. Ieškovas taip pat nurodė, kad dėl delsimo atliekant tyrimą pažeistos jo teisės būti išklausytam tinkamu laiku.

8 2011 m. birželio 10 d. laišku OLAF generalinis direktorius informavo ieškovą, kad negali patenkinti jo paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais. Visų pirma jis pažymėjo, kad suinteresuotieji asmenys neturi jokios konkrečios teisės tiesiogiai susipažinti su OLAF tyrimo medžiaga, ir paaiškino priežastis, dėl kurių, remiantis Reglamentu Nr. 1049/2001, visiškai negali būti leista susipažinti su aštuoniais dokumentais, kuriuos OLAF galiausiai identifikavo kaip tuos, dėl kurių pateikta paraiška. Vis dėlto OLAF generalinis direktorius pateikė ieškovo ir dviejų OLAF tyrėjų 2007 m. lapkričio 27 d. pokalbio protokolo kopiją, nors tai padarė remdamasis ne Reglamentu Nr. 1049/2001, bet vidinėmis procedūros taisyklėmis.

Procesas ir šalių reikalavimai

9 2011 m. rugpjūčio 9 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu ieškovas pareiškė šį ieškinį.

10 2011 m. lapkričio 3 d. Europos Komisija Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė atsiliepimą į ieškinį.

11 Ieškovas nepateikė dubliko per nustatytą terminą.

12 2013 m. liepos 16 d. nutartimi Bendrasis Teismas (šeštoji kolegija), remdamasis Procedūros reglamento 65 straipsnio b punktu, 66 straipsnio 1 dalimi ir 67 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa, nurodė Komisijai pateikti atitinkamus dokumentus ir numatė, kad vykstant šiam procesui šie dokumentai ieškovui nepateikiami. Šis prašymas buvo įvykdytas.

13 Iš dalies atnaujinus Bendrojo Teismo sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į aštuntąją kolegiją, taigi ši byla buvo perduota šiai kolegijai.

14 Kolegijos pirmininkui negalint dalyvauti nagrinėjant bylą, Bendrojo Teismo pirmininkas pagal Procedūros reglamento 6 straipsnyje numatytą tvarką vietoj jo paskyrė pirmąjį teisėją ir pagal Procedūros reglamento 32 straipsnio 3 dalį vietoj trūkstamo teisėjo į kolegiją paskyrė antrąjį teisėją.

15 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

16 Per 2014 m. sausio 16 d. posėdį išklausytos šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

17 Ieškovas Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti 2011 m. birželio 10 d. OLAF generalinio direktoriaus laiške pateiktus sprendimus, kiek jais atsisakoma nutraukti tyrimą, ir jam leisti susipažinti su savo byla,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

18 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepriimtiną, kiek jis susijęs su tariamu numanomu sprendimu atsisakyti nutraukti tyrimą, ir kaip nepagrįstą, kiek jis susijęs su sprendimu atsisakyti leisti susipažinti su ieškovo asmens byla,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

19 Ieškovas teigia, kad 2011 m. birželio 10 d. generalinio direktoriaus laišku OLAF atsisakė patenkinti jo pagrindinį prašymą nutraukti tyrimą ir prašymą leisti susipažinti su minėto tyrimo medžiaga.

Dėl prašymo panaikinti tariamą numanomą OLAF sprendimą dėl atsisakymo nutraukti tyrimą

Šalių argumentai

20 Grįsdamas prašymą panaikinti tariamą numanomą OLAF sprendimą dėl atsisakymo nutraukti tyrimą ieškovas iš esmės nurodo du kaltinimus.

21 Pirmajame kaltinime ieškovas tvirtina, kad pratęsusi tyrimą ilgesniam nei protingas laikotarpiui bei neinformavusi ir neišklausiusi suinteresuotųjų šalių OLAF ne tik šiurkščiai pažeidė gero administravimo principą, nekaltumo prezumpciją ir teisę į gynybą, bet ir piktnaudžiavo įgaliojimais.

22 Antrasis ieškovo kaltinimas susijęs su OLAF atliktu pareigos nurodyti motyvus, dėl kurių ji nusprendė nenutraukti tyrimo, pažeidimu. Nenurodžiusi ieškovo prašymo nutraukti tyrimą numanomo atmetimo motyvų OLAF pažeidė esminį procedūros reikalavimą ir pagrindines ieškovo teises, kaip antai įtvirtintas visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 48 straipsniuose. Ieškovas taip pat mano, kad pratęsusi tyrimą ilgesniam nei protingas laikotarpiui, t. y. daugiau nei 41 mėnesį, ir apie tai neinformavusi, OLAF pažeidė procedūros taisykles, nustatytas 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 136, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 91), ir principus, minimus OLAF vadove dėl gairių tyrimų srityje ir procedūros, kurios turi laikytis darbuotojai. Tokios nuomonės laikosi ir OLAF priežiūros komitetas. Galiausiai ieškovas pažymi, kad, nors tam tikri OLAF tyrimo veiksmai laikytini parengiamaisiais veiksmais, kuriais nedaromas neigiamas

poveikis, iš teismų praktikos matyti, kad esminių procedūros reikalavimų ir pagrindinių teisių pažeidimas atliekant parengiamuosius tyrimus gali pakenkti galutinio sprendimo, priimto remiantis OLAF tyrimais, teisėtumui.

23 Komisija mano, jog 2011 m. birželio 10 d. OLAF generalinio direktoriaus laiškas negali būti laikomas apimančiu numanomą prašymo nutraukti nagrinėjamą tyrimą atmetimą.

Bendrojo Teismo vertinimas

24 Šioje byloje ieškovas siekia, kad būtų panaikintas tariamas numanomas OLAF sprendimas atsisakyti nutraukti tyrimą.

25 Iš tiesų, kaip jau nurodyta, ieškovas teigia, jog, kadangi 2011 m. birželio 10 d. OLAF generalinio direktoriaus laiške neminimas jo pagrindinis prašymas dėl tyrimo nutraukimo, iš to jis daro išvadą, kad jo prašymas nutraukti OLAF atliekamą tyrimą atmestas.

26 Pirma, reikia konstatuoti, kaip tai padarė Komisija, kad, nors ieškovas kelis kartus skundėsi OLAF tyrimo trukme, jis nepateikė formalaus prašymo priimti sprendimą nutraukti tyrimą. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, be abejo, 2010 m. rugpjūčio 3 d. laiške jis reikalavo nutraukti tyrimą. Tačiau 2010 m. spalio 18 d. laiške jis pakartojo tą patį prašymą, bet tik jei tyrimo nutraukimą būtų galima laikyti įmanomu. Tuo atveju, jeigu OLAF manytų, kad šiame etape neįmanoma nutraukti tyrimo, ieškovas pridėjo paraišką dėl galimybės susipažinti su dokumentais, sudarančiais minėto su juo susijusio tyrimo medžiagą. 2011 m. kovo 15 d. kartotinėje paraiškoje pateikiama nauja kritika dėl tyrimo trukmės, bet OLAF neprašoma pareikšti nuomonės šiuo klausimu. Todėl, atsižvelgiant į visą susirašinėjimą, OLAF galėjo pagrįstai manyti, kad ieškovo prašymas apsiriboja paraiška dėl galimybės susipažinti su dokumentais, ir dėl šios priežasties pareiškė nuomonę tik dėl šios paraiškos.

27 Antra, bet kuriuo atveju pažymėtina, kad Reglamente Nr. 1073/1999 nėra jokios nuostatos dėl termino, kuriam pasibaigus būtų laikoma, kad OLAF priėmė numanomą sprendimą atmesti prašymą nutraukti tyrimą, nustatymo.

28 Iš teismų praktikos matyti, kad iš esmės nesant aiškių nuostatų dėl termino, kuriam pasibaigus laikoma, kad institucija, kurios paprašyta pareikšti nuomonę, priėmė numanomą sprendimą, ir dėl šio sprendimo turinio nustatymo, vien institucijos neatsakymas negali būti prilygintas sprendimui, nes kitaip būtų pažeista Sutartyje nustatyta teisių gynimo priemonių sistema (2004 m. gruodžio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Greencore*, C-123/03 P, Rink. p. I-11647, 45 punktas; 1999 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimų *SGA / Komisija*, T-189/95, T-39/96, T-123/96, Rink. p. II-3587, 27 punktas ir *Sodima / Komisija*, T-190/95, T-45/96, Rink. p. II-3617, 32 punktas).

29 Iš šios teismų praktikos taip pat matyti, kad tam tikromis specifinėmis aplinkybėmis šis principas gali būti netaikomas ir išimtiniais atvejais institucijos neatsakymas ar neveikimas gali būti laikomi numanomu neigiamu sprendimu (šio sprendimo 28 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Greencore* 45 punktas).

30 Reglamento Nr. 1073/1999 6 straipsnio 5 dalyje tik numatyta, kad „[t]yrimai atliekami nuolat ir jie apima tokį laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą“. Be to, minėto reglamento 11 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad „[t]ais atvejais, kai tyrimas tęsiasi ilgiau kaip devynis mėnesius, direktorius priežiūros komitetą informuoja apie priežastis, dėl kurių negalima baigti tyrimo, ir apie numatomą tyrimo pabaigos laiką“. Šia pareiga informuoti priežiūros komitetą nenustatoma tiesioginė OLAF pareiga dėl jos tyrimų trukmės.

31 Tačiau reikia konstatuoti, kad ieškovas nenurodė jokios ypatingos aplinkybės, dėl kurios OLAF neatsakymas gali būti išimties tvarka prilygintas numanomam neigiamam atsakymui.

32 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovo reikalavimai yra nepriimtini, kiek jais siekiama panaikinti tariamą numanomą OLAF sprendimą dėl atsisakymo nutraukti tyrimą.

33 Dėl išsamumo, kiek tai susiję su tariamu esminių procedūros reikalavimų ir pagrindinių teisių pažeidimu, pažymėtina, kad OLAF tyrimai, kaip tai primenama ir Reglamento Nr. 1073/1999 10 konstatuojamojoje dalyje, iš tiesų turi būti atliekami visapusiškai gerbiant žmogaus teises ir pagrindines laisves. Tačiau reikia konstatuoti, kad ieškovo tvirtinimai, kaip antai tariamas nekaltumo prezumpcijos pažeidimas, tariamas teisės į gynybą pažeidimas ir piktnaudžiavimas įgaliojimais, visiškai nepagrįsti, todėl jiems negalima pritarti. Bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad OLAF pažeidė vieną iš šių pagrindinių teisių, tai neturi jokios įtakos šio sprendimo 26–31 punktuose padarytai išvadai ir visiškai nesvarbu sprendžiant dėl pirmojo ieškinio pagrindo priimtinumo.

34 Kalbant konkrečiau apie tyrimo trukmės kritiką reikia priminti, kad pareiga laikytis protingo termino vykdant administracines procedūras yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina Sąjungos teismai ir kuris, beje, yra teisės į gerą administravimą sudėtinė dalis pagal Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalį (žr. 2008 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Franchet ir Byk / Komisija*, T-48/05, Rink. p. II-1585, 273 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Iš teismo praktikos taip pat išplaukia, kad jeigu procedūros trukmė nėra nustatyta Sąjungos teisės nuostatoje, kaip šioje byloje (žr. šio sprendimo 30 punktą), tai, ar terminas yra protingas, reikia vertinti atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybių visumą ir ypač į bylos svarbą suinteresuotajam asmeniui, bylos sudėtingumą ir dalyvaujančių šalių elgesį (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 187 punktą).

35 Kaip teigė Komisija, konstatuotina, kad iš pirmo žvilgsnio ilgesnė nei 41 mėnesio šio tyrimo trukmė šio ieškinio pareiškimo momentu gali būti laikoma labai ilga. Tačiau šiuo atveju siekiant pateikti atsakymą dėl šio ieškinio pagrindo, susijusio su nustatymu, ar prašymas nutraukti atitinkamą tyrimą atmestas numanoma forma, nėra naudinga nagrinėti, ar tokia trukmė yra pagrįsta nagrinėjamos bylos sudėtingumu. Šiuo klausimu pažymėtina, kad galimas nagrinėjamų pagrindinių teisių pažeidimas turėtų būti vertinamas po OLAF atlikto tyrimo priėmus sprendimą.

Dėl prašymo panaikinti OLAF sprendimą neleisti ieškovui susipažinti su dokumentais, susijusiais su juo, vykstant tyrimui

Šalių argumentai

36 Ieškovas tvirtina, kad atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su OLAF tyrimu, turi būti pakankamai motyvuotas konkrečiai ir individualiai išnagrinėjus kiekvieną prašomą dokumentą ir nustačius tikrą, o ne spėjamą poreikį apsaugoti tyrimo konfidencialumą ir būsimų tyrimų veiksmingumą. Tačiau nagrinėjamu atveju 2011 m. birželio 10 d. OLAF generalinio direktoriaus laiške konkrečiai nenurodyta, kaip prašomais dokumentais kenkiama pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 saugomam interesui. Ieškovas taip pat tvirtina, kad atsisakiusi jam suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, susijusiais su juo, OLAF negrįžtamai pakenkė jo teisės į gynybą įgyvendinimui ir pažeidė proporcingumo principą.

37 Komisija prieštarauja ieškovo argumentams.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

38 Reikia priminti, kad Reglamentas Nr. 1049/2001, remiantis jo 1 konstatuojamąja dalimi, atitinka ESS 1 straipsnio antroje pastraipoje išreikštą siekį žymėti naują etapą dar glaudesnės Europos tautų sąjungos kūrimo procese, kur visi sprendimai priimami kuo atviriau ir kuo arčiau piliečių. Kaip nurodyta minėto reglamento 2 konstatuojamojoje dalyje, visuomenės teisė susipažinti su institucijų dokumentais susijusi su šių institucijų demokratiškumu (žr. 2011 m. liepos 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Švedija / MyTravel ir Komisija*, C-506/08 P, Rink. p. I-6237, 72 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

39 Tuo tikslu, kaip nustatyta Reglamento Nr. 1049/2001 4 konstatuojamojoje dalyje ir 1 straipsnyje, šiuo reglamentu siekiama užtikrinti visuomenei kuo platesnę galimybę susipažinti su institucijų dokumentais (žr. šio sprendimo 38 punkte minėto Sprendimo *Švedija / MyTravel ir Komisija* 73 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

40 Žinoma, šiai teisei taikomi tam tikri apribojimai, pagrįsti viešojo ar privačiojo intereso pagrindais. Konkrečiau kalbant, atsižvelgiant į minėto reglamento 11 konstatuojamąją dalį, jo 4 straipsnyje numatyta, kad institucijos nesuteikia galimybės susipažinti su dokumentais, kuriuos atskleidus nukentėtų kurio nors iš šio straipsnio saugomų interesų apsauga (žr. šio sprendimo 38 punkte minėto Sprendimo *Švedija / MyTravel ir Komisija* 74 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

41 Vis dėlto, kadangi tokiomis išimtimis nukrypstama nuo kuo didesnės galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais principo, jos turi būti aiškinamos ir taikomos siaurai (žr. šio sprendimo 38 punkte minėto Sprendimo *Švedija / MyTravel ir Komisija* 75 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

42 Taigi, jeigu institucija atsisako suteikti galimybę susipažinti su dokumentu, dėl kurio buvo į ją kreiptasi, iš esmės ji privalo paaiškinti, kaip susipažinimas su šiuo dokumentu galėtų konkrečiai ir realiai pažeisti interesą, saugomą remiantis Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnyje numatyta išimtimi, kuria ši institucija remiasi. Be to, tokia rizika turi būti pagrįstai nuspėjama, o ne tik hipotetiška (žr. šio sprendimo 38 punkte minėto Sprendimo *Švedija / MyTravel ir Komisija* 76 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

43 Tačiau šiuo klausimu šiai institucijai leidžiama remtis kai kurių kategorijų dokumentams taikomomis bendrosiomis prezumpcijomis, nes panašūs bendro pobūdžio pagrindai gali būti taikomi prašymams atskleisti tokio paties pobūdžio dokumentus (žr. 2013 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *LPN ir Suomija / Komisija*, C-514/11 P ir C-605/11 P, 45 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Taikant bendrąją prezumpciją nepašalinama galimybė įrodyti, kad prašomam atskleisti konkrečiam dokumentui ši prezumpcija netaikoma arba kad egzistuoja atitinkamo dokumento atskleidimą pateisinantis svarbesnis visuomenės interesas, numatytas Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies pabaigoje. Be to, atitinkama institucija neturi pareigos savo sprendimo pagrįsti šia bendrąja prezumpcija. Ji visuomet gali konkrečiai išnagrinėti dokumentus, dėl kurių pateiktas prašymas leisti susipažinti, ir nurodyti tokius motyvus (minėto Sprendimo *LPN ir Suomija / Komisija* 66 ir 67 punktai).

44 Būtent atsižvelgiant į šiuos principus reikia nagrinėti ieškovo reikalavimus, kiek jais siekiama panaikinti OLAF sprendimą atsisakyti ieškovui suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, susijusiais su juo, vykstant tyrimui.

45 2011 m. birželio 10 d. generalinio direktoriaus laiške OLAF identifikavo aštuonis dokumentus, su kuriais ieškovas prašė leisti susipažinti, ir, konkrečiai išnagrinėjęs minėtus dokumentus, nurodė priežastis, dėl kurių šie dokumentai neturėtų būti atskleisti.

46 Dokumentai, su kuriais ieškovas prašė leisti susipažinti, yra šie:

— 2007 m. lapkričio 27 d. pokalbio protokolas (toliau – 1 dokumentas),

— 2010 m. gegužės 21 d. OLAF raštas (toliau – 2 dokumentas),

— 2007 m. spalio 16 d. OLAF vidaus sprendimas dėl tyrėjo skyrimo (toliau – 3 dokumentas),

— 2010 m. liepos 29 d. patikrinimo vietoje ataskaita (toliau – 4 dokumentas),

— OLAF adresuotas laiškas, gautas 2010 m. rugsėjo 14 d. (toliau – 5 dokumentas),

— OLAF adresuotas laiškas, gautas 2009 m. birželio 25 d. (toliau – 6 dokumentas),

— 2008 m. rugsėjo 19 d. OLAF priežiūros komitetui skirta informacija dėl daugiau negu devynis mėnesius nagrinėjamos bylos (toliau – 7 dokumentas),

— 2007 m. spalio 16 d. išorės tyrimo pradėjimas (toliau – 8 dokumentas).

47 Atsižvelgiant į ieškovo argumentus, pateiktus jo reikalavimams, kuriais siekiama panaikinti OLAF sprendimą atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su prašomais dokumentais, pagrįsti, visų pirma reikia nustatyti, ar OLAF įvykdė savo pareigą motyvuoti, paskui išnagrinėti, ar jos pateikti motyvai dėl išimčių, kuriomis remiasi, yra pagrįsti, ir galiausiai, ar yra svarbesnis visuomenės interesas, kuriuo pateisinamas galimybės susipažinti su nagrinėjamais dokumentais suteikimas.

48 Pirma, reikia konstatuoti, kad OLAF įvykdė pareigą motyvuoti. Šiuo atžvilgiu galimybės susipažinti su dokumentu nesuteikusiai institucijai tenka nurodyti motyvus, kurie leistų suprasti ir patikrinti, pirma, ar prašomam dokumentui iš tikrųjų taikoma išimtis, kuria remiasi, ir, antra, ar su šia išimtimi susijusios apsaugos poreikis yra realus (žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Besselink / Taryba*, T-331/11, 99 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

49 Šioje byloje OLAF aiškiai nurodė ieškovui išimtis, kuriomis grindė atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su ginčijamais dokumentais, ir rėmėsi, pirma, dėl visų šių dokumentų – tiek Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies trečioje įtraukoje numatyta išimtimi, susijusia su inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsauga, tiek minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta išimtimi, susijusia su asmens privačiu gyvenimu ir neliečiamybe, antra, dėl 1, 3, 4, 7 ir 8 dokumentų – šio reglamento 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatyta išimtimi, susijusia su institucijos sprendimų priėmimo proceso apsauga, ir, trečia, dėl 1, 2, 4, 6 ir 7 dokumentų – to paties reglamento 4 straipsnio 2 dalies pirmoje įtraukoje numatyta išimtimi, susijusia su komercinių interesų apsauga.

50 Remiantis 2011 m. birželio 10 d. OLAF generalinio direktoriaus laišku, 1, 3, 4, 7 ir 8 dokumentai buvo skirti vidaus naudojimui ir sudaro svarstymų ir konsultacijų OLAF viduje dalį. 2, 4 ir 5 dokumentai susiję su OLAF ir kompetentingų nacionalinių institucijų susirašinėjimu ir juose pateikta operatyvinė informacija, kuria buvo keičiamasi vykdant veiklą, susijusią su tyrimais, atliekamais OLAF ir nacionalinių institucijų tam tikrais konkrečiais atvejais. Galiausiai 6 dokumentas susijęs su kito ūkio subjekto, teikiančio OLAF naudingą informaciją, laišku. Visi šie dokumentai patenka į Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnyje numatytų išimčių taikymo sritį. Paskui OLAF išnagrinėjo, ar yra svarbesnis visuomenės interesas, ir padarė išvadą, kad jo nėra. Šiuo klausimu ji pažymėjo, kad atsižvelgiant į kovos su sukčiavimu tyrimų ypatumą ir ypač į OLAF renkamos informacijos konfidencialų pobūdį, reikia turėti aiškių duomenų, įrodančių, kad yra svarbesnis visuomenės interesas, kuriuo pateisinamas su tyrimu susijusių dokumentų atskleidimas visuomenei. Galiausiai

OLAF išnagrinėjo galimybę leisti susipažinti su dalimi prašomų dokumentų, bet, kadangi šiuose dokumentuose esanti informacija patenka bent į vienos iš nurodytų išimčių taikymo sritį, padarė išvadą, kad tokia galimybė susipažinti negali būti suteikta.

51 Antra, dėl OLAF sprendimo atsisakyti ieškovui suteikti galimybę susipažinti su minėtais dokumentais pagrįstumo, kiek tai susiję su nurodytomis išimtimis, konkrečiau
Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies trečioje įtraukoje numatyta išimtimi, susijusia su inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsauga, akivaizdu, kad aštuonis nagrinėjamus dokumentus iš tikrųjų apima tyrimo veikla, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį, ir kad tyrimo veikla buvo vykdoma minėto sprendimo priėmimo momentu.

52 Todėl OLAF iš principo turėjo teisę remtis Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies trečioje įtraukoje numatyta išimtimi (šiuo klausimu žr. 2006 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Franchet ir Byk / Komisija*, T-391/03 ir T-70/04, Rink. p. II-2023, 113 punktą).

53 Tiesa, vien to, kad dokumentas susijęs su inspekcijos ar tyrimo veikla, nepakanka siekiant pateisinti nurodytos išimties taikymą. Atitinkama institucija privalo pateikti paaiškinimus, kaip susipažinimas su šiuo dokumentu galėtų konkrečiai ir realiai pakenkti pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalyje numatytą išimtį saugomiems interesams.

54 Tačiau nagrinėjamu atveju šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad 2011 m. birželio 10 d. generalinio direktoriaus laiške OLAF nurodė priežastis, dėl kurių dokumentų, su kuriais jos buvo prašoma leisti susipažinti, atskleidimas pakenktų saugomam interesui. Taigi, be to, kad 1–8 dokumentai iš tikrųjų buvo susiję su vykstančiu tyrimu, keliuose dokumentuose buvo užfiksuoti iš skirtingų šaltinių surinkti įrodymai, kurių atskleidimu galėtų būti perspėti asmenys ar subjektai, dėl kurių atliekamas tyrimas, prieš surenkant visus įrodymus. Be to, šie dokumentai taip pat galėtų būti įrodymas nacionalinių teismų nagrinėjamose bylose, taigi jų atskleidimu galėtų būti pakenkta tam, kad minėti teismai juos veiksmingai panaudotų. Be to, 1, 2, 4, 5 ir 7 dokumentuose parodoma OLAF strategija ir tai, kaip ji atlieka tyrimą. Tai atskleidus galėtų būti suteikta informacijos apie jos darbo metodus nagrinėjamu atveju, taigi pakenkta OLAF užduočių veiksmingumui. Dėl 2, 4 ir 5 dokumentų pažymėtina, kad visi jie susiję su keitimusi informacija su nacionalinėmis institucijomis atliekant šį tyrimą ir jų atskleidimas galėtų pakenkti abipusiam pasitikėjimui, būtinam sklandžiam bendradarbiavimui su nacionalinėmis institucijomis atliekant nagrinėjamą tyrimą. Be to, atskleidus šiuos dokumentus taip pat būtų paviešintos tyrimo strategijos, veiksmai, kurių imtasi, ir procedūrų aiškinimas. Galiausiai, atskleidus visuomenei dokumentus, kaip antai 6 dokumentą, kuris yra ūkio subjekto, teikiančio informaciją OLAF, laiškas, būtų parodytas informatorius, taigi nebebūtų apsaugomas jo anonimiškumas, o tai atgrasytų privačius asmenis nuo informacijos apie galimą sukčiavimą teikimo, taigi OLAF ir Komisija negautų informacijos, reikalingos tyrimams, kuriais siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, pradėti.

55 Be to, neprotingo tyrimo termino kritiką reikia atmesti kaip nereikšmingą. Net jei būtų galima konstatuoti, jog tyrimo trukmė yra neprotinga, tai nepaneigtų OLAF sprendimo atsisakyti ieškovui suteikti galimybę susipažinti su minėtais dokumentais, kiek tai susiję su nurodytomis išimtimis, teisėtumo.

56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog OLAF nedarydama klaidos galėjo manyti, kad dokumentų, su kuriais jos buvo prašoma leisti susipažinti, atskleidimu būtų pakenkta vykstančiam tyrimui.

57 Be to, grįsdamas šį ieškinio pagrindą ieškovas nepateikė jokio argumento, kuriuo būtų siekiama paneigti OLAF išvadą, kad negali būti suteikta galimybė susipažinti iš dalies.

58 Galiausiai dėl svarbesnio visuomenės intereso, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies paskutinį sakinį, reikia priminti, kad, kaip matyti iš 2011 m. birželio 10 d. OLAF generalinio direktoriaus laiško, tokio intereso nėra.

59 Tokioje išvadoje dėl svarbesnio visuomenės intereso, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalį *in fine*, nebuvimo nėra jokios klaidos.

60 Iš tiesų reikia konstatuoti, kad OLAF sprendimo atsisakyti ieškovui suteikti galimybę susipažinti su nagrinėjamais dokumentais priėmimo momentu tyrimo veikla tebebuvo vykdoma. Be to, ieškovas Bendrajam Teismui nepateikė jokio išsamaus argumento, dėl kurio būtų galima manyti, kad OLAF padarė klaidą, kai laikėsi nuomonės, kad nėra svarbesnio visuomenės intereso, kuriuo būtų pateisinamas nagrinėjamų dokumentų atskleidimas pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalį.

61 Dėl ieškovo teiginio, kad svarbesnį visuomenės interesą sudaro teisė į gynybą, pakanka konstatuoti, kad teisė susipažinti su dokumentais nepriklauso nuo to, kokio pobūdžio konkretų interesą gauti prašomą informaciją galimybės su ja susipažinti prašantis asmuo gali turėti (šiuo klausimu žr. 2007 m. vasario 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sison / Taryba*, C-266/05 P, Rink. p. I-1233, 44 punktą).

62 Be to, negalima pritarti ir ieškovo argumentui, kad nesuteikus galimybės susipažinti su tyrimo medžiaga pažeidžiama jo teisė į gynybą ir nepaisoma Pagrindinių teisių chartijos 42 straipsnio ir 48 straipsnio 2 dalies. Šiuo klausimu reikia priminti, pirma, kad šis ieškinys buvo pareikštas remiantis Reglamentu Nr. 1049/2001 tada, kai atsisakyta suteikti galimybę susipažinti su dokumentais. Antra, akivaizdu, kad šio ieškinio pareiškimo momentu tyrimo veikla nebuvo užbaigta ir dar nebuvo parengta galutinė šio tyrimo ataskaita, taigi nebuvo priimtas paskesnis sprendimas. Be to, priešingai tam, ką tvirtina ieškovas, Reglamentu Nr. 1049/2001 iš tiesų siekiama užtikrinti, kad kiekvienas asmuo turėtų galimybę susipažinti su dokumentais, taigi, atskleidus dokumentą pagal šio reglamento nuostatas, jis tampa viešojo naudojimo.

63 Be to, tokiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad ir kokios teisės būtų suteiktos pagal Reglamentą Nr. 1049/2001, OLAF neprivalo asmeniui, tariamai susijusiam su vykstančiu tyrimu, suteikti galimybės susipažinti su dokumentais, esančiais tokio tyrimo medžiagoje (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 34 punkte minėto 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *Franchet ir Byk / Komisija* 255–258 punktus).

64 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad galimybė susipažinti su OLAF bylų medžiagą sudarančiais dokumentais, susijusiais su jos tyrimu, neatsižvelgiant į atitinkamo asmens teisę gauti jo pokalbio su OLAF ataskaitą, iš tikrųjų suteikiama vykstant stebėsenos procedūrai. Iš tiesų galutinė OLAF rekomendacija bus pateikta kompetentingoms Sąjungos arba nacionalinėms institucijoms. Jeigu šios institucijos ketins taikyti sankciją asmeniui, dėl kurio atliktas tyrimas, šiuo atveju ieškovui, jos privalės jam suteikti galimybę pasinaudoti teise į gynybą pagal taikytiną administracinį ar baudžiamąjį procesą. Taigi tuomet ieškovas turės galimybę pasinaudoti galimomis teisių gynimo priemonėmis, kurias užtikrins šios institucijos, laikantis taikytinų procesinių normų.

65 Baigiant reikia pasakyti, kad, kaip matyti iš to, kas išdėstyta, OLAF pagrįstai atsisakė suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, su kuriais jos buvo prašoma leisti susipažinti, remdamasi Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies trečioje įtraukoje numatyta išimtimi.

66 Taigi reikia atmesti ieškinį, o ieškovo argumentų dėl kitų išimčių, kuriomis rėmėsi OLAF siekdama pateisinti atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su nagrinėjamais dokumentais, nagrinėti nebūtina.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

67 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovas bylą pralaimėjo, reikia jam nurodyti padengti bylinėjimosi išlaidas, kaip to prašė Komisija.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Lian Catinis bylinėjimosi išlaidas.

Kancheva Wetter Kreuschitz

Paskelbta 2014 m. gegužės 21 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.